

Viktigheten av å ha oversikt over det kommunale vegnettet

Knut Kandahl Aanerud

Turao AS

Oslo, 21.-22.01 2019

Problemstillinger/temaer

Hva inneholder Begrepet offentlig veg - jf. veglova § 1

Hva inneholder begrepet privat veg? - Jf. veglova § 1,1.ledd, siste setning

Kan en veg være halvoffentlig eller halvprivat?

Har feilaktig angitt vegkategori i NVDB bindende juridisk virkning overfor allmenheten?

Hva skal til for vegovertakelse/omklassifisering fra privat til offentlig veg?

Er rutinene for innmelding av veger til NVDB og samarbeidet mellom geodata og vegforvaltning i kommunen tilstrekkelig gode?

Veglova §§ 1 og 2

§ 1. Offentlig veg er veg eller gate som er open for allmenn ferdsel og som blir halden ved like av stat, fylkeskommune eller kommune etter reglane i kap. IV. Alle andre vegar eller gater blir i denne lova å rekne for private.

Til veg blir òg rekna opplagsplass, parkeringsplass, haldeplass, bru, ferjekai eller anna kai som står i beinveges samband med veg eller gate.

§ 2. Offentlige vegar er riksvegar, fylkesvegar og kommunale vegar.

Veglova kap. IV § 20

§ 20. Staten ber utgiftene til planlegging, bygging, utbetring, vedlikehald og drift av riksvegar, her òg utgiftene til eigedomsinngrep. Eit statleg utbyggingselskap for veg ber desse utgiftene for riksvegar som selskapet har ansvaret for. Fylkeskommunen ber desse utgiftene for fylkesvegar og kommunen for kommunale vegar.

Nasjonal vegdatabank - NVDB

Fra 2006 er digital veginformasjon i Statens vegvesen samlet i ett sentralt system, Nasjonal vegdatabank (NVDB). Alle norske veger som er lengre enn 50 m eller som er del av et nettverk, skal være registrert her. NVDB inneholder dermed informasjon om både europaveger, riksveger og fylkesveger, samt kommunale og private veger og skogsbilveger. Dette gjelder også informasjon om gang- og sykkelveger.

Nasjonal vegdatabank er en database som inneholder informasjon om vegnettets objekter som er knyttet til vegen. Det dreier seg her om informasjon som benyttes til mange formål, både planlegging, drift og vedlikehold av vegnettets objekter og i ruteplantjenester.

Status og vegdataflyt

Data for europa-, riks- og fylkesveger forvaltes av Statens vegvesen gjennom kontinuerlig oppdatering, og viktige endringer skal være på plass i NVDB ved åpning av veganlegg. Data for kommunale, private og skogsbilveger forvaltes av Statens kartverk etter periodiske innmeldinger fra kommunene i forbindelse med forvaltningsrundene for FKB. Statens vegvesen og Statens kartverk avsluttet i 2013 et fellesprosjekt for forbedring av vegnettsgeometrien i NVDB, og dette prosjektet ga spesielt en markant forbedring på fullstendighet og nøyaktighet på kommunale, private og skogsbilveger.

Dataflyten mellom Statens kartverk og kommunene har vært en utfordring over tid, og for å bedre denne er det nå utviklet et eget forvaltningsdatasett, FKB-Vegnett. Datasettet eksporteres fra NVDB, og kommunene bruker så dette for å melde endringer tilbake til Statens kartverk. Statens kartverk kvalitetssikrer endringene, og legger disse inn i NVDB.

Nasjonalt vegreferansesystem

Statens vegvesens håndbok V830

For å kunne stedfeste informasjon på riktig sted i vegnettet, trenger vi et referansesystem. Håndbok V830, Nasjonalt vegreferansesystem beskriver hvordan dette referansesystemet er bygd opp i NVDB. Referansesystemet er et topologisk nettverk med en node-lenke struktur i bunnen som all informasjon er stedfestet på. Inngangen til dette systemet er enten gjennom geometri, eller gjennom vegreferansen.

Håndboka beskriver følgende:

- Basisnettet i NVDB, detaljeringsnivåer og hvordan informasjonen knyttes til dette.
- Redigering av vegnettets geometri.
- Det metrerte referansesystemet slik det fremstår ute på vegen og brukes som oppslagsnøkkel i databasen.
- Definisjoner av feltinndeling i tverrsnittet av vegen.
- Referansestolper

Det nasjonale referansesystemet er under stadig utvikling. referansesystemet sterkt knyttet til administrative inndelinger som fylke og kommune. Regionreformen får derfor konsekvenser for modellen, som nå er under utvikling. Denne versjonen av håndboka vil gjelde frem til ny vegnettsmodell tas i bruk i forbindelse med regionreformen.

Har feilaktig angitt vegkategori i NVDB bindende juridisk virkning overfor allmenheten?

Oversikten i NVDB er et fagforvaltningssystem som beskriver de ulike kategoriene veger. Selv om Oversikten tar sikte på å gi korrekt beskrivelse av alle veger, er innholdet ikke juridisk bindende i den forstand at allmenheten kan påberope at den offentlige vegmyndighet er juridisk forpliktet i henhold til de opplysningene som fremgår der.

Dersom en veg er angitt med feil kategori - f.eks. en privat veg feilaktig er angitt som kommunal - er ikke kommunen bundet av dette. Forholdet må imidlertid rettes hvis feilkategorisering avdekkes.

Vegovertakelse / omklassifisering

§ 5. Alle vegar som utan å vere tatt opp som bygdevegar etter den tidlegare veglova, var haldne ved like av ein kommune, er kommunale vegar etter denne lova, dersom ikkje anna blir fastsett med heimel i lova.

Kommunen kan gjere vedtak om å ta opp privat veg som kommunal veg. Jamvel om slikt vedtak ikkje er gjort, er ein veg å rekne for kommunal veg når kommunen har tatt over vedlikehaldet etter reglar i plan- og bygningslova.

§ 7. Etter at fylkeskommunen - i Oslo kommunen - har uttala seg, kan departementet gjere vedtak om at riksveg skal leggjast ned eller gjerast om til fylkesveg eller til kommunal veg.

Etter at kommunen har uttala seg, kan fylkeskommunen gjere vedtak om at fylkesveg skal leggjast ned eller gjerast om til kommunal veg.

Kommunen kan gjere vedtak om at kommunal veg skal leggjast ned.

Vedtak etter første og andre ledd kan likevel ikkje settast i verk utan at vegen oppfyller tekniske krav etter nærare retningsliner gitt av departementet.

Er rutinene for innmelding av veger til NVDB og samarbeidet mellom geodata og vegforvaltning i kommunen tilstrekkelig gode?

- ▶ Er det fastsatte rutiner og regelmessig samarbeid mellom geodataansvarlige og vegforvaltningen i kommunen?
- ▶ Er det skriftlige rutiner for innmelding til NVDB ved vegovertakelser, omklassifiseringer og nybygging?
- ▶ Hvilken seksjon/enhet i kommunen har ansvaret for selve innmeldingen?

Hva med oversikt over kommunal vinterdrift av private veier eller annet arbeid og hva som utgjør grunnlaget/bakgrunnen for dette?

- ▶ Foreligger nøyaktig oversikt over alle private veier som kommunen vinterdrifter eller foretar et avgrenset vedlikehold?
- ▶ Finnes oversikt over alle private veier hvor kommunen har ytet eller yter tilskudd til drift og eller avgrenset vedlikehold?
- ▶ Finnes dokumentasjon på bakgrunnen for vinterdriften eller tilskuddene?
- ▶ Er det politiske vedtak eller er det langvarig praksis uten noe politisk eller administrativt vedtak?
- ▶ Er dette noe kommunen akter å fortsette med i samme grad?
- ▶ Hvis kommunen ønsker å avvikle vinterdrift eller annet av private veier - hva må i så fall til?